

הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

המרצה: ד"ר שרון רגב-טייטלרהמתרגלים: איילת קוגוס, גל דנינו**בחינה במבוא לכלכלה (094591)****תאריך הבחינה: 6.3.2022****מועד ב - סמסטר חורף תשפ"ב****טור 1**

מספר סטודנט: _____

הוראות לנבחן/ת:

- משקל כל שאלה מבין שאלות 1-20 : 5 נקודות.
- שאלות 1-12 : מיקרו ; שאלות 13-20 : מאקרו.
- ניתן לצבור בבחינה בסה"כ 100 נקודות.
- יש לסמן את התשובות בטופס התשובות המצורף בעט בצבע כחול/שחור בלבד.
- יש לסמן היטב תשובה אחת בלבד לכל שאלה.
- בתחילת הבחינה יש להקפיד לרשום ולסמן כראוי את תעודת הזהות על טופס התשובות המצורף. כמו כן יש להקפיד לסמן את מספר הטור.
- הבחינה בת 3 שעות.
- באפשרותך להשתמש בדף הנוסחאות המצורף לבחינה, ובמחשבון מדעי רגיל. כל חומר עזר אחר אסור.
- בשאלות במיקרו כלכלה יש להניח שעקומות הביקוש וההיצע רגילות (אלא אם כתוב אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במאקרו כלכלה הנחו קשיחות מחירים כלפי מטה.
- עליך להתבסס על ההנחות כפי שנלמדו במסגרת הקורס בהרצאות ובתרגולים.
- עליך להגיש את טופס הבחינה (השאלות), את מחברות הטיוטה, ואת טופס התשובות. יש לשים לב שתעודת הזהות רשומה כראוי על גבי דף השער ועל גבי טופס התשובות.
- יש לשים לב לסמן את מספר הטור, כפי שמופיע על טופס הבחינה, על גבי טופס התשובות.
- הציון ייגזר מטופס התשובות בלבד!

בהצלחה !!!

שאלה 1

שני מוצרים X ו-Y פועלים בשווקים תחרותיים, והקשר בין המוצרים הוא תחליפי (substitute). הניחו ביקוש והיצע לינאריים רגילים. הניחו כי שני המוצרים נורמליים. כעת ידוע כי חל שיפור טכנולוגי בייצור X ובמקביל הכנסת הצרכנים בענף X עלתה. לפיכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

- א. ייתכן כי מחיר מוצר X ירד, ובמקרה כזה הרווחה החברתית בענף Y תרד.
- ב. מחיר מוצר X ירד בכל מקרה, ומחיר מוצר Y ירד בכל מקרה.
- ג. הרווחה החברתית בענף Y תרד בכל מקרה.
- ד. הרווחה החברתית בענף X תישאר ללא שינוי.
- ה. ייתכן כי מחיר מוצר X יעלה, והרווחה החברתית בשני הענפים תישאר ללא שינוי.

שאלה 2

בענף הליצנות פועלים **כיום** 50 ליצנים (יצרנים) זהים. כל ליצן מחויב להוציא 2000 ₪ להכשרתו, והוצאותיו הנוספות תלויות בכמות ההופעות שהוא עושה (q) בהתאם לפונקציה הבאה: $32q^2$. בנוסף, קיימים 1,600 צרכנים זהים במשק המבקשים שירותי ליצנות. כל צרכן מוכן להוציא תמיד סכום קבוע של 242 ₪ לשירותי ליצנות. מה ניתן לומר על הרווח הכולל **בשווי משקל** בענף הליצנות בשני טווחי זמן ייצור? (הניחו שאין חסמי כניסה לענף). (שימו לב שבכל סעיף אתם נשאלים על הרווח הכולל בענף הליצנים (π) ולא על הרווח התפעולי).

- א. רווחי הליצנים הפועלים בענף חיוביים בטווח הקצר, ושלייליים בטווח הארוך.
- ב. רווחי הליצנים הפועלים בענף שלייליים בטווח הקצר, וחיוביים בטווח הארוך.
- ג. רווחי הליצנים הפועלים בענף חיוביים בטווח הקצר, ושווים לאפס בטווח הארוך.
- ד. רווחי הליצנים הפועלים בענף שלייליים בטווח הקצר, ושווים לאפס בטווח הארוך.
- ה. רווחי הליצנים הפועלים בענף שווים לאפס הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.

שאלה 3

עקומת הביקוש העומדת בפני פירמה מונופוליסטית היא: $P = 100 - Q$. הניחו שהעלות השולית לינארית ורגילה (עולה). ידוע שבשווי משקל המונופול מייצר כמות השווה ל-20 יחידות. לפיכך מה ניתן להסיק לגבי תחום גמישות הביקוש בנקודה שבה המונופול מייצר?

- א. קשיח
- ב. גמיש
- ג. גמיש יחידתי
- ד. גמיש לחלוטין
- ה. קשיח לחלוטין

שאלה 4

שוק תחרותי מיוצג על ידי ביקוש והיצע גמישים יחידתית. לפיכך, מהי ניתן לומר על גמישות הביקוש וההיצע ביחס למחיר (בערך מוחלט)?

- א. שווה ל-0 בכל נקודה על הביקוש וגם על ההיצע
- ב. שווה ל-1 בכל נקודה על הביקוש וגם על ההיצע
- ג. שווה ל-1 בכל נקודה על הביקוש, אך משתנה לאורך ההיצע
- ד. אין מספיק נתונים כדי לחשב
- ה. $E \rightarrow \infty$ בכל נקודה על הביקוש וגם על ההיצע

שאלה 5

X ו-Y הם מוצרים משלימים. הניחו כי במצב מוצא השווקים פועלים במשק סגור (מקומי בלבד). כעת, בעקבות פתיחת ענף Y לייבוא, השתנה מחיר השוק למוצר Y. X ענף מקומי בלבד. (הניחו ביקוש/היצע מקומי רגיל, וביקוש/היצע חו"ל גמיש לחלוטין). כתוצאה מפתיחת ענף Y לייבוא ובהנחה שמתקיים ייבוא, מי מהבאים נכון בשווי משקל חדש?

- א. מחיר Y ירד, ולכן פדיון היצרנים בענף X עלה.
- ב. מחיר Y ירד, אך אין לדעת מה יקרה לפדיון היצרנים ללא גמישות הביקוש ל-X.
- ג. מחיר Y ירד, ולכן פדיון היצרנים בענף X ירד.
- ד. מחיר Y נותר ללא שינוי, ולכן אין השפעה גם בענף X.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 6

X ו-Y הם מוצרים תחליפיים. X מיוצר בארץ וגם תמיד מייבוא מחו"ל; Y נמכר בארץ וגם תמיד מיוצא לחו"ל. כעת, הממשלה החליטה להעניק ליצרני Y סובסידיה בגודל קבוע לכל יחידה מיוצאת. לפיכך מי מהבאים נכון בשווי משקל?

- א. מחיר מוצר Y יעלה, ומחיר מוצר X יעלה.
- ב. ייבוא מוצר X לא ישתנה.
- ג. ייבוא מוצר X יגדל, ומחיר מוצר X לא ישתנה.
- ד. ייבוא מוצר X יקטן, וייצוא מוצר Y יגדל.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 7

ענף X פועל בתנאי תחרות משוכללת. את המוצר צורכים תושבי עיר א' ותושבי עיר ב'. הכנסת (Income) תושבי עיר א' בלבד עלתה והמוצר נורמלי עבורם. להלן שלוש טענות:

1. אם הביקוש וההיצע רגילים, אזי הכמות המשווקת בעיר ב' תקטן עקב עליית המחיר, אך לא ידוע מה יקרה לכמות המשווקת בעיר א'.
2. אם ההיצע למוצר קשיח לחלוטין והביקוש רגיל, אזי הכמות המשווקת בעיר א' לא תשתנה כלל.
3. אם הביקוש וההיצע רגילים, אזי הכמות המשווקת בעיר א' תגדל יותר מאשר הגידול (increase) בייצור המצרפי בשווי משקל.

לפיכך, מי מהבאים נכון?

- א. רק טענה 1 נכונה.
- ב. רק טענה 2 נכונה.
- ג. רק טענה 3 נכונה.
- ד. רק טענות 2,3 נכונות.
- ה. אף תשובה מהני"ל אינה נכונה.

שאלה 8

במשק שני שווקים הפועלים בתנאי תחרות משוכללת, האחד למוצר X והשני למוצר Y. בשוק למוצר X הביקוש קשיח לחלוטין וההיצע גמיש יחידתי. בשוק למוצר Y הביקוש גמיש לחלוטין ונתון ע"י: $P_Y = 3$, וההיצע גמיש יחידתי. כעת, הממשלה מטילה מס בגובה 3 ש"ח ליחידה על מוצר X ומשתמשת בכל הכנסותיה ממיסים למימון סובסידיה כוללת למוצר Y, וידוע שהסובסידיה היא בגודל קבוע (חיובי ממש) ליחידה.

לפיכך, מהו מחיר השוק לצרכן בענף Y לאחר הסובסידיה?

- א. 0
- ב. 1
- ג. 3
- ד. 6
- ה. ∞ (אינסופי)

שאלה 9

מי מהאמירות הבאות נכונה בהכרח?

- א. ההגדרה של מוצר כלכלי שונה ממדינה למדינה ומתקופה לתקופה
- ב. ההגדרה של מוצר כלכלי אינה תלויה במקום או בזמן
- ג. ההגדרה של מוצר כלכלי אחידה בכל העולם
- ד. ההגדרה של מוצר כלכלי שונה ממדינה למדינה אך אינה תלויה בתקופה
- ה. ההגדרה של מוצר כלכלי אחידה בכל העולם פרט לישראל

שאלה 10

הניחו כי הביקוש המצרפי בענף מסוים הוא מהצורה: $P = 120 - Q$.
ההיצע המצרפי רגיל וידוע שקיימות 2 פירמות בלבד הפועלות **בתנאי שוק תחרותי** במצב מוצא.
כעת, ידוע ששני היצרנים התאגדו ונוצר קרטל (דואופול) שפועל בהתאם לפונקציות ההתנהגות
כפי שנתונות לעיל ללא שינוי. ידוע שהייצור בין שני היצרנים מתחלק באופן זהה.
כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

- א. רווחי הקרטל נמוכים מהרווח המצרפי בשווי משקל בשוק תחרותי
- ב. הכנסות הקרטל נמוכות מההכנסה המצרפית בשווי משקל בשוק תחרותי
- ג. מחיר השוק ירד בהשוואה למחיר בשווי משקל בשוק תחרותי
- ד. סך הרווחה החברתית תגדל
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה

שאלה 11

בענף מסוים הפועל בתנאי תחרות משוכללת, ידוע שהביקוש קשיח לחלוטין.
הממשלה מחליטה להבטיח מחיר מקסימום לצרכן, ובמקביל מסבסדת את היצרן (הניחו היצע
רגיל וסובסידיה בגודל קבוע לכל יחידה מיוצרת).
הניחו שמחיר המקסימום גבוה מנקודת הסגירה.
כתוצאה מהתערבות הממשלה, מי מהבאים נכון בשווי משקל (טווח קצר)?

- א. מחיר המוצר שיקבלו היצרנים (מחיר סופי ליחידה) יישאר ללא שינוי עבורם.
- ב. סך פדיון היצרנים יעלה, בעוד שסך הוצאות הצרכנים יישאר ללא שינוי.
- ג. המחיר לצרכן יפחת במחצית מגובה הסובסידיה.
- ד. מחיר המוצר שיקבלו היצרנים (מחיר סופי ליחידה) יגדל.
- ה. כמות שווי משקל תגדל.

שאלה 12

בענף פועל מונופול שהוצאותיו השוליות הן: $MC = 4Q$. הביקוש למוצר הוא: $P = 300 - Q$.
כעת, הממשלה קובעת מחיר מקסימום בגובה 240 ליחידה, וידוע שהמונופול ממשיך לפעול ולייצר
בהינתן התנאים החדשים.
כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

- א. הכמות המיוצרת תקטן.
- ב. מחיר השוק (לצרכן) החדש יגדל.
- ג. סך הרווחה החברתית תקטן ב-300.
- ד. סך הרווחה החברתית תגדל.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 13

ידוע כי במשק מסוים יחס הרזרבה הוא 0.4, יחס זה נשמר על ידי הבנקים המסחריים. פיקדונות העו"ש (עובר ושב) של הציבור הם 5000, והציבור שומר על יחס מזומנים לעו"ש של 1 ל-5 בהתאמה.

בהתאם לכך, מהו בסיס הכסף H במשק זה?

- א. 1000
- ב. 2000
- ג. 3000
- ד. 6000
- ה. 7000

שאלה 14

במשק מסוים יחס הרזרבה הוא 0.25, והלוואות הבנקים המסחריים לציבור עומדות על 3000 ₪. במצב ההתחלתי התוצר במשק שווה לתוצר תעסוקה מלאה. הממשלה מחליטה להגדיל את הוצאותיה ב-1000 ₪ שימומנו בעזרת מלווה מהציבור. כתוצאה מכך, מה קרה לכמות הכסף הנומינלית והריאלית במשק בשווי משקל?

- א. שתיהן לא השתנו.
- ב. הנומינלית ללא שינוי, הריאלית קטנה.
- ג. הנומינלית קטנה, הריאלית ללא שינוי.
- ד. הנומינלית גדלה, הריאלית ללא שינוי.
- ה. הנומינלית ללא שינוי, הריאלית גדלה.

שאלה 15

במצב המוצא משק נמצא בשיווי משקל באבטלה. הנטייה השולית לצרוך היא 0.25.

במשק זה אין מיסים כלל, והוצאות הממשלה קבועות.

בהתאם למודל ISLM, כיצד תשפיע עלייה $\uparrow$ בהוצאות הממשלה?

- א. החיסכון הציבורי יעלה, והמחירים יעלו בכל מקרה.
- ב. החיסכון הציבורי ירד, אך אין לדעת מה יקרה למחירים.
- ג. החיסכון הציבורי ירד, והמחירים יעלו בכל מקרה.
- ד. החיסכון הציבורי יעלה, והמחירים יישארו ללא שינוי.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 16

במשק נתון מתקיים :

$$C = 200 + 0.75Y_d ; G = 625 ; T = 500 ; I = 600 - 10r ; L^D(Y, r) = 500 + Y - 60r$$

בסיס הכסף הוא 750 ₪, יחס הרזרבה הוא $1/3$, והציבור מעוניין להחזיק בידיו 300 ₪ תמיד.
רמת המחירים במצב המוצא היא 1. ידוע שבמצב המתואר לעיל, תוצר שיווי משקל שווה לתוצר תעסוקה מלאה של המשק (מבלי שהתרחשו עליות מחירים).
יום בהיר אחד, התרחשה רעידת אדמה ותוצר תעסוקה מלאה ירד לחצי מערכו המקורי.
כתוצאה מכך, מי מהבאים נכון בשווי משקל (ביחס למצב המוצא)?

- א. התוצר גדל והריבית עלתה.
- ב. התוצר קטן והמחירים ירדו.
- ג. הריבית עלתה והמחירים עלו.
- ד. התוצר קטן והריבית ירדה.
- ה. הריבית נשארה ללא שינוי.

שאלה 17

נניח משק סגור במצב מוצא באבטלה.
הניחו כי פונקציית הצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה, וההשקעות תלויות רק בריבית.
הצריכה הציבורית והמסים קבועים.
הביקוש לכסף נוזל תלוי בריבית ובתוצר. היצע הכסף קשיח לחלוטין.
בהתאם למודל המשולב ISLM, כיצד ישפיעו ריסון מוניטרי והרחבה פיסקלית על שווי המשקל?

- א. ייתכן כי התוצר יישאר ללא שינוי, אך הריבית תגדל בכל מקרה.
- ב. בכל מקרה התוצר יגדל והריבית תישאר ללא שינוי.
- ג. ייתכן כי הריבית תישאר ללא שינוי, אך התוצר יגדל בכל מקרה.
- ד. ייתכן כי הריבית תישאר ללא שינוי, אך התוצר יקטן בכל מקרה.
- ה. ייתכן כי התוצר יישאר ללא שינוי, אך הריבית תישאר ללא שינוי בכל מקרה.

שאלה 18

הניחו מודל קיינסיאני פשוט עם שער ריבית קבוע במצב מוצא אבטלה.
הוצאות הממשלה קבועות, $mpc=0.6$, $mpi=0.25$, וקיים מס יחסי בשיעור של 25% מהתוצר.
כעת, הממשלה החליטה להגדיל את תשלומי ההעברה ב-100. הניחו שלא נוצר עודף ביקושים.
לפיכך מה יקרה לתוצר בשווי משקל (שוק המוצרים)?

- א. יגדל ב-100.
- ב. יגדל ב-85.
- ג. יגדל ב-200.
- ד. יקטן ב-100.
- ה. יקטן ב-150.

שאלה 19

הניחו שאנו בוחנים את המצב במשק באמצעות המודל המשולב ISLM. המשק נמצא במצב מוצא באבטלה (שגבוהה מהאבטלה הטבעית). כעת, לשם עידוד הצמיחה הוצע להעלות את הוצאות הממשלה ולממן את הגידול בהוצאותיה ע"י מלווה מהבנק המרכזי (הרחבת בסיס הכסף). כתוצאה מכך, מה צפוי לקרות לגובה הריבית הריאלית (r) במשק בשווי משקל?

- א. בהכרח תעלה.
- ב. בהכרח לא תשתנה.
- ג. ייתכן ולא תשתנה.
- ד. בהכרח תרד.
- ה. אף תשובה מהני"ל אינה נכונה.

שאלה 20

במשק מסוים החליטו להעלות ב-20% את הוצאות הממשלה ואת כמות הכסף הנומינלית ב-30%. על פי מודל ISLM, איך השתנתה רמת המחירים כדי להגיע לשווי משקל?

- א. עלתה ב-50%
- ב. עלתה ביותר מ-50%
- ג. עלתה, אך בפחות מ-50%
- ד. לא השתנתה.
- ה. אין מספיק נתונים על מצב המוצא ולכן לא ניתן לדעת.

ב ה צ ל ח ה ! ! !